

Landskap: SKÅNE,

Upptecknat av: Magnhild Persson

Genarp

Härad: Bara

Adress: " Anna Måansson "

Socken: Genarp

Berättat av: Jöns Jönsson "Anderslöf"

Uppteckningsår: 1939

Född år " i

Uppteckningen rör Sågille, "vårdöns", torrkörning, gödselkörning, potatisplöckning, fånga haren, sista negen, "ståddaren", "känna tokatten", plejedans, slå katten ur tunnan; "ta ringarna.

Sida 1-9

Linberedning

3

Sista sädeslasset

4.

Tydor

4

Sista kärren

4.

Linbenedning

5.

3552

1932

Förn Poppelsdorff och Poups gods. Det minne
förfader bodde på 1830-talet, han jog beskriva en del gamla
sedlar. (— här sätter man under, brukades, på de mindre
gärdarna med "vårgrille".) Flera middagar var det soppe och
tök, efterst lärde bröd, medan kortspel förekom, där sago
berättades, men historien deltag med intresse. För vintertid
skulle dröningar vara hela e. m. vilket brukades. Att sätta
"vårgrills":) Den kvara torvhöningen, då godsets byggnader och
smickrider skulle göras borta i den dagar veckan. En ensi-
bonde med 15 tunnland jord skulle för detta göra 3 perioder
vecka i veckan, såligen samt 2 pig-dagsveckor under
sommarperioden. — Flöjt höggs med läsa av godsets
hästar, sedan kom kvinnorna efter med röror och
bredder ut det för torvhöning. Sedan stockades det, och
var det var bra hästar det hörde till godset, manliga befolk-
ning. — Götschörningen som förekom vidare var
till huvudet eller dagar veckan. Här vidare växte potatis.
Plockningen var sköts av gärdens pigor och skötk-
vinnorna. Flera huvudet vidare även att smitänderna
skulle i "ekper" eller hästar till staden, med bronsle,
torn, backspommål. Lässen utgjordes av tre eller fyra tunnor.
Flera pig-dagsveckor vidare att trömma och klippa för som
slaktning och plockning av grödden. — För den
sista månaden höggs hästar. Detta att "finge hästar". —
För den "sista nogen" hästar, skulle var och en binda
ett band om den, och sätta överpå ^{annat} en skyt.
Denne hästes "stöddare". Första basset skulle ligga
den skyten var i stöddaren stod, listo basset kallades
soen. — Att "hurra loketten" gick var till att en person
med plejelen klämde till om någon persons hals, tills
han rade nej. "Plejelens" gick var till att en person
svängde med ena delen av plejelen, och skulle se
hoppa över den, var den svängde framför honom.
Plejelen skulle följa loguet. — Att "ta eingörne"
och "slå katten ut tunnan" hödde till på förlagsgillen.
Att "ta eingörne" gick var till ^{att} enger uppstängdes mellan
ett par träd eller mellan ett par uppspirade stänger,

3552

på gäden där festligheten skulle hållas. Flocknens
muntliga ungdom somlades, på hästar, och red så att
byen för att visa sig, och var den till gillen-gäden. Här
skulle de nu med var sitt spö försöka fånga ringarna
under rökt bröd. Den som då kunde fånga den svär-
stkomligaste ringen, var var snickat med att få
ekhöjd benämningen "kung". Kungen ledde, men med
förbundna ögon in bland flickorna. Den flicka hon
var utvalld fler kvällars drottning. Att slå katten av
tunnen tillgick nu att en katt spikades ner i en tunna,
och uppsattes. Här skulle ungdömer sidande på hästar
med klubbe försöka slå sönder tunnan så att katten
sprang ut. Den som slog sönder tunnan erhöll ett halm-
stop brövin. Sen följde spel och dans. Lec ut på morgonen.
Under tiden förfogades med mat och sprit.

Jens Jonsson
Sjukhemmet
Anderstor

3552

En enda gång har jag varit med på ett "Brydegille". Det var i Genarpes socken och jag var inte mer än 16 eller 17 år gammal. Vi varo 20 personer, hälften av vardera könet. - Det var en solig oktoberdag den gången vi samlades vid "Brydehollet" i skogsgläntan. "Brydehollet" liknade en grotta, och var nätt djupa, över dönsamma var lagd glöst med stänger på vilka linet var utbredd till torkning. En därtill vand äldre gumma eldade på "Brydehollets" botten, med ved och pinnar, för att få linet så torrt att sträct kunde "Brydas". Men eldningen fick ske försiktigt så att ej alla linet blev för torrt och fällade eld, det gick lyckligt och var den gången.

Efter hand som då en del lin blev fördigtorkat togs det undan och nytt lin lades åter till torkning. Det torkade linet skulle så "Brydas" (krossas). Arbetet utfördes på sätt att Q och Q arbeta tillsammans. Först tog man folken emot linlocken för att låta den gå genom sin "Bryda" så att strån bleva krossade, sedan fick den kuinliga posten taga emot locken till efterbehandling och så försöka få locken så hen för "skåvar" sam möjlikst. Linlockarna bands sedan i buntar, med 20 lockar i varje bunt.

Så gick arbetet under skänkt och glam, hela förmiddagen, endast avbrytten av "lillemiddan" med "mien mad, ga mad" o.sv. - Klödkan ett var arbetet slut och efter intagen middag gick var och en till sitt, för att senare på eftermiddagen återkamma, då det egentliga "Brydegillet" skulle vara och var till även några grannar inbjudits. "Gillet" varade hela natten på gammaldags manier och först på morgankvisten skildes man åt. Och så var det glada "Brydegillet" slut, där arbetet och nöjet förenats på ett angemänt sätt, men sam åndå senare försvunnit ur folkseden.

A. M.

Mitt namn ber jag ej få utsätt.
(Fröken Anna Månsdotter N:o 6 Genarp)

(1½)

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

3552

De gamles tuo!

Genua

Bala sk

8K.

När sista sadesbasset för året inbördes skulle
man rävsa upp omkring portarna så skulle man hitta
in stråna man fick ej rävsa in dom för de skulle
belyda eldsrada, På samma gång hunde man se
vat för slags lam man skulle få till nästa år
Kom en kvinnlig över bröskelen fört skulle det bli
mest gimedam kom en manlig över fört skulle
de bli mest baggar.

Van Den som fick den sista häiven för året att sätta upp
belydde att den blev inte gift de året.

Grynsbo gjord pr Genua den 6 nov. 1932.
Fröken Margareta Petersen

Som deltagare i Eder pristävlan
vill jag med skriva om en brydegård i sanna dan.

Först grävdes en röd djup grop i marken i vilken del skulle eldas för att locka linet som om besöjdes av en därför van person. Sen samlades ungdomarna hvil icke rät ställa friga och dräng med var sin brag för att bryta linet. Drängarna med en ställ brag, som hittades för shava eller kryssa, då gällde de att ha en riklig shavare annars fick pigena mer arbete.

Efter brytningen samlades dom hemma på en bondgård för att åta middag vilket bestod av smör, ost, bröd, färsinkar, fläsk och bruna bönor och risgröt, dagen innan skulle en icke rätt ställ gä i till gillesgården med hemmatakint smör uppslag i höga sockeskål, i pyramidform väcktes prinslerade, en hopparspan mjölk och risgröt. Efter mitten blev det dans på logen efter dragspel i fläsko med gula färger. Sedan bjöds haffe med hemlakat bröd.

Vid fem tiden räckades nattamat, som bestod av breddade smörgåsar med ost samt en snaps.

Sen faga var och en till sist för att komma hem och börja sitt arbete i stället.

Så var de roliga slut.

Gyllebo gård. pr. Genarp den 6 nov. 1932
Fr. Margitilda Persson